

ved Lovens Ikrafttræden faar Beføjelse til at virke baade som en bankteknisk, bankpolitisk Undersøgelseskommission og som en retslig Undersøgelseskommission, og det overlades til den selv at bestemme, naar den vil være en bankteknisk Undersøgelseskommission, og naar den vil være en Undersøgelsesret. Det afgør de samme tre Medlemmer selv. De kan om Formiddagen arbejde som bankteknisk Undersøgelseskommission og om Eftermiddagen konstituere sig som Undersøgelsesret, og saa fungerer de som en Domstol med de Beføjelser, der deraf afledes. Det forekommer mig at være en fuldkommen vilkaarlig Ordning, der trods ikke alene alle hidtil gældende Procesregler, men som er en Fornægtelse af den almindelige Retsbevidstheds mest elementære Krav. Da jeg i September saa, at det nedsatte Udvalg havde besluttet at foretage en Ændring i Lovforslagets § 2 for at skærpe den, gik jeg ud fra, at Meningen var efter Ordene — der staar jo i Stedet for „kan Kongen anordne Kommissionen“ blot: „bliver Kommissionen at anordne som ekstraordinær Ret“ — jeg forstod dette som et Paabud, saaledes at Kommissionen, naar Loven var traadt i Kraft, dermed skulde være en Undersøgelsesret med det samme, og saa skulde den yderligere have Kompetence til som bankteknisk Kommission ved Siden af hele sin Funktion som Undersøgelsesret at foretage rent bankmæssige Undersøgelser af Landmandsbankens økonomiske Forhold til Brug for Landmandsbankens Ledelse ved Opgørelse af Bankens Status for at blive klar over, hvordan Banken var kommet i den økonomiske Misère, den var i, og derved faa Vejledning for den fremtidige Ledelse af Banken. Men jeg tænkte mig ikke i min vildeste Fantasi, at denne Kommission skulde nedsættes som bankteknisk Kommission, men med Beføjelse til selv at konstituere sig som Undersøgelsesret, naar og hvor det maatte passe den. Det er et fuldkommen absurd Forhold. Man kunde tænke sig den Ordning, at den blev nedsat simpelt hen som Undersøgelsesret, og at man ved Siden af den nedsatte en bankteknisk Kommission til at undersøge Landmandsbankens økonomiske Forhold og skaffe Vejledning med Hensyn til hele dens Status og med Hensyn til, hvordan Udviklingen er gaaet for sig, til Brug for Bankens Ledelse. En af de to Løsninger, enten den, jeg er gaaet ud fra, eller denne, kunde der være Ræson i, men det, man nu har vedtaget, er fuldkommen absurd og fuldkommen i Strid med de elementæreste Procesregler. Hvad

vil det sige? Hvilken retslig Betydning har det Materiale, som de samme tre Medlemmer samler ind som bankteknisk Kommission, naar de om Eftermiddagen konstituere sig som Undersøgelsesret? De foretager Afhøring som Ret, de stævner Synsmænd og Vidner som Undersøgelsesret. Men hvad gør de som Kommission? Der sidder de og snakker med de samme Mennesker, som de bagefter som Ret stævner til Forklaring. Det bliver det absurdeste Miskmask, det vildeste Sammensurium og vil give Anledning til en fuldkommende oprørende Vilkaarlighed. Efter min Mening har dermed Kommissionen faaet i sin Magt — det er ikke sikkert, at den vil benytte den, men formelt har Medlemmerne det i deres Magt —, hvis der er Personer, de vil skaane, først at sondere som Undersøgelseskommission og saa skubbe dem ud, der kunde være generende for dem i Undersøgelseskommissionens Arbejde, medens andre, der skal være Syndebukke, faar en yderligere vanskelig Stilling ved, at de først har maattet afgive Forklaringer til den Kommission, der ikke er nogen Undersøgelsesret, og hvor der altsaa heller ikke møder Defensorer og heller ikke gælder de Paataleregler, som er gældende for Anklagemyndigheden, og at saa de Undersøgelser, der er blevet foretaget i Kommissionen, kan tjene som Materiale bagefter, naar Kommissionen som Ret skal søge disse Menneskers Forhold oplyst. Det bliver lutter Vilkaarlighed. Men fuldkommen uholdbart bliver det, naar man yderligere har bestemt, at de Mænd, der er valgt ind i denne Kommission til at fungere dels som Medlemmer af den som Bankkommission og dels som Medlemmer af Undersøgelsesretten, er Personer, om hvilke man efter de gældende Procesregler absolut maa sige, at de er Parter i Sagen. Der staar i Procesreglerne i § 60 følgende: Ingen maa handle som Dommer i en Sag: 1) naar han selv er Part i Sagen eller interesseret i dens Udfald. Disse Ord har Professor Munch-Petersen i sin Proceslærebog fortolket saaledes, at Professor Birck og Bankinspektør Green absolut falder ind under Kategorien: Part i Sagen, og det i en saadan Grad, at de maa afvises ex officio som Dommere, altsaa ikke blot efter Paastand af de sigtede, men af Domstolen selv ex officio, som inhabile til at være Medlemmer af Retten. Og hvis man vil prøve paa at knibe udenom denne Paragraf, maa det i hvert Fald hævdes, at de efter § 62 kan fejles ud af Kommissionen naar som helst efter de sigtedes Paastand, thi der staar nemlig i Procesreglerne: „Par-